

<p style="text-align: center;">Kinderrechten en diversiteit in onderzoek – Antwerpen, 25 februari 2016 Abstracts artikels TJK</p>

“Costa Rica is *preti!*” Het rechtsbewustzijn van inheemse, Panamese Ngäbe-kinderen die (tijdelijk) migreren naar Costa Ricaanse koffieplantages.

Carrie van der Kroon

Elk jaar reizen duizenden mensen van de inheemse Ngäbe-Buglé-groep van Panama naar Costa Rica om koffie te plukken. Families en zelfs hele gemeenschappen verplaatsen zich daarbij, meestal tijdelijk. In Panama bevinden de Ngäbe-Buglé zich in moeilijke omstandigheden: meer dan 90% leeft in extreme armoede. Veel van de kinderen werken op de koffievelden, ook de allerkleinsten. Dit artikel focust op de wereld van inheemse, migrerende en werkende kinderen van de Ngäbe-Buglé op de Costa Ricaanse koffievelden. Het laat de situatie zien zoals zij die zelf ervaren en beschrijven. Alle kinderen zijn het erover eens dat Costa Rica mooi is, of ‘*preti*’ zoals zij zeggen. Tegelijkertijd vertellen zij over geweld, angsten en ontberingen in verschillende domeinen van hun leven. Deze kinderen zijn kwetsbaar en weerbaar tegelijk en hun ervaringen komen niet altijd overeen met die van volwassen professionals. Dit artikel illustreert het rechtsbewustzijn van kinderen en daarmee de realiteit van internationaal gecodificeerde kinderrechten in soms zeer kwetsbare omstandigheden. Het rechtsbewustzijn van deze kinderen wordt beïnvloed door diverse interne, maar belangrijker nog, externe factoren van persistente uitsluiting en discriminatie van de bevolkingsgroep, een gebrek aan gecoördineerde regelgeving en aan handhaving, en een gebrek aan integraal beleid, programma’s en financiering.

Kinderrechten als levende rechten: tussen beleving en wetgeving in Indonesië en Bolivia.

Edward van Daalen

Kinderrechten liggen niet vast in wetten en verdragen maar leven waar kinderen leven. Dit artikel sluit zich aan bij de benadering die alle belevingen en interpretaties van kinderrechten die voortkomen uit ervaringen, interacties en relaties van en met kinderen, beschouwt als ‘levende rechten’. Aan de hand van twee gevalstudies toont dit artikel waarom levende rechten belangrijk zijn, dat kinderen in staat zijn om rechtsclaims te formuleren gebaseerd op deze levende rechten, en dat zowel kinderen als hun claims een betekenisvolle rol kunnen spelen binnen een wetsontwerpproces. De eerste gevalstudie speelt zich af in Yogyakarta, Indonesië en draait om een provinciale wet betreffende straatkinderen en het recht om op straat te leven. De tweede gevalstudie bespreekt de nieuwe nationale ‘Wet voor Kinderen en Jongeren’ in Bolivia en het recht om te mogen werken.

La famille multiculturelle en conflit. Regards croisés sur l’hébergement des enfants.

Caroline Simon
Kim Lecoyer

Deze bijdrage behandelt het vraagstuk van de verblijfsregeling van kinderen na ouderlijke (echt)scheiding in families met een migratieachtergrond op basis van empirisch onderzoek dat in

België werd uitgevoerd aan de hand van observatie van familiezaken in gerechtshoven enerzijds en interviews met families en actoren uit het veld anderzijds. De studie van de trajecten van deze families vormt namelijk een interessant uitgangspunt om na te denken over de diversificatie van gezinsvormen, die zich niet zelden ontwikkelen in de marge van de standaarden die door het recht worden gevormd of ondersteund. In dit artikel bestuderen de auteurs de interactie van beleefde realiteiten van gezinnen met een migratieachtergrond rond de verblijfsregeling van kinderen met de Belgische wet van 18 juli 2006 die gelijkmatig verdeelde huisvesting als ideaal vooropstelt. Door het kruisen van een juridisch en een sociaal-antropologisch perspectief stellen de auteurs voornamelijk vast dat de kloof tussen mainstreamidealen en de dagelijkse werkelijkheid van (migranten)families niet alleen de gelijkheidsmythe nagestreefd door de wetgever en de rechterlijke macht kan tegenwerken, maar ook contraproductief kan zijn voor het belang van het kind en zijn of haar ouders, en in het bijzonder vaak in het nadeel van moeders.

Kinderen Gods. Kinderrechten en kindbeelden in de islam.

Hans Van Crombrugge
Naïma Lafrarchi

In deze bijdrage verkennen we de houding van landen die zich beroepen op de principes van de islamitische wet (sharia) inzake de rechten van kinderen. Meer bepaald pogen we de kerndimensies van het islamitisch kindbeeld weer te geven, uitgaande van zowel de reacties op het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) als de eigen islamitische verklaringen inzake kinderrechten en pedagogische en theologische visies. Nadruk wordt daarbij gelegd niet alleen op opvallende verschillen, gegeven de evidente gelijkenissen, maar ook de achterliggende visies. Daarbij is het onvermijdelijk ook vast te stellen dat landen die zich beroepen op islamitisch recht verschillende accenten leggen. In deze verkenning van het kindbeeld dat de houding van moslims ten aanzien van de rechten van het kind begrijpelijk maakt, staan vier thema's centraal. (1) Elk kind is een mens met een eigen ontwikkeling naar volwassenheid. (2) Elk kind is een mens van bij de conceptie met rechten en plichten. (3) Elk kind is kind van zijn/haar ouders en een familielid. (4) Elk kind is een hanif (monotheïst) en in wezen moslim.

Onbehandelbare meisjes? De benadering van Roma-meisjes voor een MOF verschenen voor de jeugdrechtbank.

Sofie De Bus
An Nuytiens

Roma-meisjes vertegenwoordigen slechts een kleine minderheid binnen de Belgische jeugdrechtbankpopulatie. Omdat in hun dossiers een aantal specifieke en opvallende kenmerken worden vermeld, vallen zij op als specifieke groep. In dit artikel bekijken we deze groep meisjes nader aan de hand van dossiers uit drie studies op verschillende Belgische jeugdrechtbanken. Uit deze dossiers blijkt dat zij als moeilijk benaderbaar en moeilijk behandelbaar gepercipieerd worden door jeugdrechters en andere betrokken actoren. Het moeilijk benaderbaar zijn wordt gerelateerd aan het moeizame contact met de relatief gesloten gemeenschappen, wat resulteert in een gebrek aan informatie over de identiteit, leeftijd en sociale context van het meisje. Dit moeizame contact wordt bovendien versterkt door de taalbarrière. Ook het moeilijk behandelbaar zijn wordt gelinkt aan de taalbarrière, het gebrek aan invraagstelling van eigendomsdelicten en de gepercipieerde negatieve invloed van de familie / gemeenschap. Deze factoren worden als belangrijke obstakels gezien die een nuttige interventie verhinderen. Het gevolg hiervan is een voorspelbare, tweesporige reactie vanuit de jeugdrechtbank (geen reactie of opsluiting). In deze bijdrage stellen we de vermeende onbehandelbaarheid van deze meisjes ter discussie en reflecteren we over mogelijke meer adequate reacties vanuit de jeugdbescherming.